

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 215/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. apríla 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ludmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného REKEN & PARTNERS Law Firm s. r. o., Tichá 45, Bratislava, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Borisa Rekena, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Východ v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 (pôvodne vedenom pod ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008), postupom Okresnej prokuratúry Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 62/12 a postupom Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 42/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. februára 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby Východ (ďalej len „úrad inšpekčnej služby“) v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 (pôvodne vedenom pod ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008), postupom Okresnej prokuratúry Trebišov (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 62/12 a postupom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 42/2014.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vystupuje ako obžalovaný v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 1 T 42/2014. Namieta, že dĺžka trestného konania od vznesenia obvinenia 8. decembra 2008 do podania tejto sťažnosti v trvaní šesť rokov a dva mesiace je neprimeraná.

K priebehu konania sťažovateľ uvádza: *„K chronologickému prehľadu vykonaných úkonov v prebiehajúcom trestnom konaní ako celku môžem uviesť iba to, že počas tejto neúnosnej doby trvania trestného konania vo vzťahu k mojej osobe od momentu vznesenia obvinenia, od 08. 12. 2008 až do dátumu podania tejto sťažnosti neboli vykonané žiadne právne relevantné procesné úkony, ktoré by smerovali k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa nachádzam v ničím neospravedliteľnej dlhej dobe trvania trestného konania.*

A preto nepovažujem za potrebné len formálne (formalistický) vymenovať úkony, síce vykonané v trestnom konaní, avšak ktoré nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa nachádzam a navyše sa nevzťahovali ani na moju osobu.

Vo vzťahu k mojej osobe je nevyvrátiteľné, že uznesenie o vznesení obvinenia ako i obžaloba prokurátora sú založené výlučne na jedinom dôkaze z použitia informačno-technických prostriedkov, ktorého nezákonnosť je namietaná od samotného začiatku trestného konania, avšak márne. Inými slovami, vo vzťahu k môjmu údajnému konaniu, kladenému mi za vinu, neexistuje žiadny svedok. Preto ani v priebehu trestného konania nebol a ani nemohol byť vypočutý žiadny svedok, ktorý by uvádzal akékoľvek skutočnosti k môjmu údajnému skutku, kladenému mi za vinu. Pre spresnenie uvádzam, že vyšetrovateľ PZ počas prípravného konania síce vypočul niektoré osoby v procesnom postavení svedka, napríklad mojich nadriadených alebo colníkov právneho oddelenia Colného úradu [REDAKOVANÉ], avšak títo neboli vypočutí ku skutku kladenému mi za vinu...

Z vykonaných úkonov sa preto môžem vyjadriť iba k jedinému dôkazu – obrazovo-zvukovému záznamu z tajného sledovania mojej osoby orgánmi verejnej moci Slovenskej republiky, ktoré v celom rozsahu považujem za nezákonné, výlučne na ktorých boli založené uznesenie o vznesení obvinenia ako i obžaloba prokurátora...“

V ďalšej časti sťažovateľ argumentuje, že príkazy na použitie informačno-technických prostriedkov podľa § 114 Trestného poriadku v jeho veci boli vydané v rozpore so zákonom a „Nezákonné príkazy už sami o sebe automaticky a bez ďalšieho zakladajú nezákonnosť samotných obrazovo-zvukových záznamov vyhotovených na ich základe. Takto vyhotovené obrazovo-zvukové záznamy nemôžu slúžiť ani ako usvedčujúce, ale ani ako ospravedlňujúce dôkazy. Príkazy na použitie informačno-technických prostriedkov sú základnou zákonnou podmienkou a neoddeliteľnou, organickou súčasťou ich výstupov (v danom prípade tzv. videozáznamov), vyhotovených, resp. vykonaných na ich základe. Žiadny orgán verejnej moci nesmie akceptovať nezákonné príkazy na použitie informačno-technických prostriedkov... To, že sa štátne orgány Slovenskej republiky vyhýbajú primárnej a zákonnej povinnosti preskúmať zákonnosť napadnutých príkazov (rozhodnutí) sudcu o tajnom sledovaní je jedinou ťažiskovou príčinou neúmerného doby trvania trestného

konania (6 rokov a 2 mesiacov od momentu vznesenia obvinenia)... Za neudržateľné a neobhájiteľné považujem i skutočnosť, že do dnešného dňa (do dátumu podania tejto sťažnosti) sa nezačalo ani len pojednávanie pred trestným súdom, ergo do dnešného dňa Okresný súd Trebišov nevytýčil ani len deň pojednávania... Dovoľujem si uviesť, že... ide o veľmi jednoduchú vec... a to o to viac, že obžaloba je založená na jedinom, nelegálnom dôkaze...“.

Sťažovateľ uvádza, že v priebehu konania nepodal sťažnosť na prieťahy, pretože ďalší spoluobžalovaný (██████████), ktorý v priebehu prípravného konania opakovane namietal prieťahy, nebol ani raz úspešný. Poukazuje aj na to, že iný obžalovaný v tejto veci (██████████) podal sťažnosť na prieťahy predsedovi okresného súdu, ktorý v odpovedi z 26. januára 2015 uviedol, že sudca vybavuje veci pridelené do jeho oddelenia priebežne podľa poradia, v akom napadli. Sudca je aktuálne práceneschopný a v najbližšej dobe bude jeho práceneschopnosť pokračovať.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že postupom úradu inšpekčnej služby v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 (pôvodne vedenom pod ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008), postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 62/12 a postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 42/2014 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V nadväznosti na to žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznal mu finančné zadosťučinenie 20 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom úradu inšpekčnej služby v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 a postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 62/12

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na konanie bez zbytočných prieťahov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v prípade konania pred

orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa občan stáva účastníkom tohto konania buď ako obvinený, alebo ako poškodený (II. ÚS 41/98, II. ÚS 20/02). Účel základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorým je predovšetkým odstránenie stavu právnej neistoty obvineného, sa aj v prípravnom trestnom konaní sleduje konaním a rozhodovaním príslušných orgánov v primeranej lehote (III. ÚS 99/02). Právna neistota sa týka toho, či orgán činný v prípravnom konaní (spravidla vyšetrovateľ) navrhne podanie obžaloby alebo navrhne v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania (I. ÚS 316/2014).

Ústavný súd poskytuje ochranu označenému základnému právu len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo. Ak v čase, keď sťažnosť došla ústavnému súdu, nedochádza k porušovaniu označeného základného práva postupom označeného orgánu verejnej moci, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva postupom úradu inšpekčnej služby a postupom okresnej prokuratúry, teda orgánov prípravného konania, ktoré v čase podania sťažnosti a v čase jej predbežného prerokovania nedisponovali rozhodovacou kompetenciou vo veci sťažovateľa. Úrad inšpekčnej služby konal v tejto trestnej veci po tom, ako mu ju vrátil prokurátor okresnej prokuratúry na doplnenie vyšetrovania opatrením č. k. 1 Pv 62/12-50 z 8. apríla 2013, v období od 10. apríla 2013 do 14. augusta 2014, keď podal okresnej prokuratúre návrh na podanie obžaloby. Prokurátor okresnej prokuratúry podal obžalobu č. k. 1 Pv 62/12/8811-105 zo 7. októbra 2014 na sťažovateľa a ďalších šiestich obvinených okresnému súdu 8. októbra 2014. V konaní okresného súdu vystupuje prokurátor ako strana konania, a teda nerozhoduje o veci sťažovateľa.

Okresný súd uznesením č. k. 1 T 42/2014-1319 z 5. marca 2015 podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku obžalobu odmietol a vec vrátil prokurátorovi. Podľa zistenia ústavného súdu prokurátor okresnej prokuratúry podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť,

rozhodnutie o vrátení veci prokurátorovi nie je preto právoplatné a o sťažnosti bude rozhodovať nadriadený súd.

Vychádzajúc z aktuálneho stavu konania v čase predbežného prerokovania sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že úrad inšpekčnej služby a ani okresná prokuratúra nie sú orgánmi, ktorých postupom by mohlo v súčasnosti dochádzať k prieťahom, resp. nečinnosti, ako to tvrdí sťažovateľ. Sťažnosť v tejto časti preto odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd však pripomína, že prípadné zamietnutie sťažnosti, čím by sa uznesenie okresného súdu o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi stalo právoplatným a vykonateľným, by v súhrne s doterajším konaním úradu inšpekčnej služby a okresnej prokuratúry mohlo byť predmetom posúdenia ústavného súdu, či namietaná nečinnosť a neefektívna činnosť týchto orgánov prípravného konania je v príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 6 ods. 1 dohovoru), a teda rozhodnutie ústavného súdu o odmietnutí sťažnosti v tejto časti v danom prípade nie je prekážkou prípustnosti opätovného konania a rozhodovania vo veci samej podľa § 24 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 42/2014

V čase podania sťažnosti sa vec sťažovateľa nachádzala na okresnom súde, ktorému bola 8. októbra 2014 podaná obžaloba.

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) má obvinený právo na to, aby o jeho trestnom obvinení bolo rozhodnuté v primeranej lehote. Toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Podmieňuje priamo spravodlivý

charakter konania tým, že zabraňuje strate dôkazov alebo oslabeniu ich dôkaznej hodnoty. Bráni tiež tomu, aby obvinený bol príliš dlho vystavený zásahom do svojich práv a slobôd a neistote o svojom osude (rozsudok ESLP vo veci Wemhoff v. Nemecko z 27. 6. 1968).

Ústavný súd sa zamerlal na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľa, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prieťahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

Sťažovateľ argumentuje v sťažnosti predovšetkým ne/zákonnosťou dôkazov, čo je však otázka, ktorou sa ústavný súd v konaní o sťažnosti namietajúcej zbytočné prieťahy v trestnom konaní nemôže zaoberať, a to ani ako otázkou predbežnou, pretože na jej posúdenie je príslušný všeobecný súd konajúci o veci samej a jeho právny názor môže byť premetom preskúmania v konaní o riadnom a prípadne aj mimoriadnom opravnom prostriedku proti meritórnemu rozhodnutiu. Sťažovateľ ďalej poukazuje na dobu, ktorá uplynula do predbežného prejednanja obžaloby. Vychádzajúc z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 1 T 42/2014, obžaloba bola podaná 8. októbra 2014 a okresný súd ju predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí 5. marca 2015. K dobe piatich mesiacov, ktoré okresný súd potreboval na uskutočnenie predbežného prejednanja obžaloby, možno mať výhrady, nie je to však doba, ktorú by v okolnostiach danej veci bolo možné označiť za zbytočné prieťahy v konaní.

Sťažovateľ označil v petite sťažnosti napadnuté konanie spisovou značkou 1 T 42/2014. Podľa predloženého spisu okresný súd konal o veci sťažovateľa aj pod sp. zn. 3 T 26/2012, a to v období od 10. februára 2012, keď bola prvýkrát podaná obžaloba,

do 26. apríla 2012, keď ju okresný súd uznesením podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku odmietol a vrátil vec prokurátorovi. Po následnom podaní sťažnosti zo strany prokurátora bola vec predložená na rozhodnutie krajskému súdu 2. júla 2012, po rozhodnutí o sťažnosti bol spis doručený okresnému súdu 26. februára 2013 a vrátil ho okresnej prokuratúre na ďalšie konanie 28. februára 2013.

Vychádzajúc z uvedeného priebehu konania, ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v trestnom konaní sa ani v spojení s obdobím po prvom podaní obžaloby nevyznačuje zbytočnými prieťahmi, ktoré by odôvodňovali prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd preto posúdil sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú a z tohto dôvodu ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2015